<u>הסתדרות העובדים הכללית החדשה</u>

<u>בית נבחרי ההסתדרות</u>

<u>ישיבת הועדה למעמד האישה של בינ"ה</u>

פ ר ו ט ו ק ו ל

<u>ישיבת הועדה למעמד האישה של בינ"ה</u>

<u>ישיבה מספר 6</u>

<u>תל-אביב, בית הוועד הפועל</u>

<u>יום ראשון, כ"ד בסיון תשע"ג – 2 ביוני 2013</u>

<u>נוכחים:</u>

ישראלה בן אשר, יו"ר
נחום אסד, מזכיר בינ"ה
בלה ראובני, חברה
עו"ד עופרה יצהר
ליליאן סופר, חברה

זהבה תנא, חברה

שרי שילון, חברה

בתיה צדקה, חברה

כוכבה קניסטר, חברה

מרים פרקש, חברה

אסתר קורדובה, חברה

אורלי ביטי שלוח, חברה

ישיבת הועדה למעמד האישה 2.6.2013

סדר יום לישיבת הועדה
למעמד האישה של בינ"ה

על סדר היום:

1. **סיכום ודיווח סיור הוועדה אשר התקיים בתאריך 19.5.13.**
2. **המשך דיון בנושא: תעסוקת נשים חרדיות, השתלבות נשים חרדיות בעבודה, הכשרת נשים בתחומים אקדמיים.**

1. <u>סיכום ודיווח סיור הוועדה אשר התקיים בתאריך 19.5.13 (סעיף 1 בסדר היום)</u>

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אנחנו מתחילות היום את הישיבה שהיא בעצם המשך של מה שעשינו בסיור ולכן אנחנו נקדיש את הזמן, את ההתחלה לסיור עצמו וגם הכנתי לכן קצת חומר רקע על מנת להכניס אותנו, את כולנו, לתוך התחום.

קודם כל הסיור שנערך הוא נערך כדי להכיר בעצם, ללמוד את עולם התעסוקה ואת הנושא של נשים חרדיות בעולם התעסוקה, בין היתר כי זה נושא מאוד אקטואלי היום. כל הזמן מדברים שוויון בנטל, גיוס חרדים, לא חרדים וכולי. ולכן מה שהיה חשוב זה שהועדה תתחיל ותלמד ותכיר.

אז מה שעשינו, ביקשנו משני חברי ועדה, לילי סופר, שהיא פה, ועמרם, לעזור לנו לארגן את הסיור הזה והסיור נערך באלעד, שזה יישוב חרדי שהוקם כיישוב חרדי, תכף נספר קצת יותר על זה, ובמכללה החרדית באור יהודה, שזה בעצם היא שייכת למכללה בקרית אונו, המכללה האקדמית קרית אונו. והסיבה שלקחנו את החלק של ההשכלה כי זה בעצם הפרמטר המאוד משמעותי, תכף תבינו למה, בעולם התעסוקה של התחום החרדי.

עכשיו לפני שנספר קצת על הסיור אני מאוד רוצה קצת כמה מושגים כי, כדי שיכניסו את כולנו פנימה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז קודם כל אנחנו רגילות לשמוע את המושג חרדי, חרדית, זה מושג שנלקח מספר ישעיהו ובעצם הוא בא לתאר מצב שבו מאוד חשוב לקיים את מצוות האל, מזה גם התפתח אחר כך המושג שבעצם מה זה החרדים, מה כולנו יודעים על החרדים, שהם מאוד לא ליברליים והם מאוד אדוקים והם מאוד פנטיים אפילו ועוד כל מיני דברים וכולי. למה? כי הם מאוד דבקים בקטע הזה.

עכשיו, המושג של חרדים בעצם מאופיין בארבעה דברים מרכזיים, ככה המחקר מדבר. עכשיו דרך אגב, כל החומר שלי אני הוצאתי אותו ממחקר שיצא עכשיו באוניברסיטת בר אילן בפברואר 2012 שנקרא "תחושת העצמה, ערכי חיים ומרכזיות חיי העבודה בקרב נשים חרדיות המצויות בשוק העבודה". ומי שכתבה את זה זאת מישהי בשם ליאת קוליק מביה"ס לעבודה סוציאלית. כיוון שזה מחקר מאוד עדכני הרשיתי לעצמי להשתמש בו ובהגדרות שלו כדי לתת לכם את הסקירה הנוכחית, אבל רציתי רק שתדעו מאיפה זה בא וכל אחת יכולה למצוא את זה וזה מאוד מאוד מעניין.

בקיצור, את היהדות החרדית, ותכף נראה שזה לא איזה גוש אחד, מאפיינים בעצם ארבעה דברים: המחויבות למסורת של יהדות מזרח אירופה, המחויבות להלכה על הפרשנות הכי מחמירה שלה וכמובן הקשר והסמכות הרבנית, שהיא בעצם הגורם העליון. אנחנו שומעים תמיד את המושג הזה של גדולי התורה. ובעצם ההתנגדות של כל המגזר הזה, לכל מה שאנחנו קוראים מודרני, ליברלי, חופשי וכולי. מאפיין שלישי זה הנושא של לימוד, לימוד התורה. אנחנו שומעים כל הזמן את הסיפור של ישיבות והלימוד מעל הכל.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> והסתייגות מהמפעל הציוני וממדינת ישראל, שאת זה אנחנו גם מכירים, אנחנו בעיקר מכירים את נטורי קרתא, אבל זו איזושהי תפיסה ככה די כוללת.

עכשיו, אם אנחנו רוצים טיפ-טיפה להסתכל אחורנית אז למעשה ההתנגדות הזו למודרניזציה התחילה כבר באירופה, באמת מזרח אירופה במאה ה- 18 וה- 19, כשבעצם התחילו מנגד כל תנועות ההשכלה, שזה היה החילוניות ולהכיר את מה קורה לעולם מסביבי ובעצם היהודים אמרו- לא, אנחנו נצא החוצה ונתחיל להכיר מה קורה מסביבנו אנחנו נאבד, ולכן בואו נשמור על מי שאנחנו וההתנגדות הזו בעצם מלווה אותנו עד היום, לא להיכנס, לא להיבלע לחברה מסביב, שלא, אחרת נעלם, אחרת לא נהיה.

ובמקביל קמה גם התנועה הציונית. אז התנועה הציונית שנחוותה כתנועה מודרנית, כתנועה שבאה בעצם להגיד הערכים הישנים כבר לא טובים, והנה החיבור למה מתנגדים למפעל הציוני, כי בעצם ציונות שווה חילוניות שווה אנחנו נעלם בסופו של עניין, איבוד הזהות היהודית.

עכשיו, התנועה החרדית בעצם למרות הכל היא באה לארץ, נכון? יש לנו קבוצה מאוד גדולה של חרדים בארץ ועוד קבוצה מאוד גדולה בארה"ב והם מפוזרים בבלגיה, בעוד כל מיני מקומות, אבל זה המרכזים המאוד בסיסיים של החברה הזאת. ואיך הם שומרים בעצם על ההיבדלות או על השונות? איך בעצם התנועה החרדית מנסה לשמור על ההיבדלות הזאת?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> קודם כל הדרישה המאוד מחמירה של קיום מצוות, אדיקות, החמרה. הם בנו מערך מאוד היררכי של סמכות רבנית של גדולי התורה ויש קודים מאוד ברורים של הקפדה על צניעות, על קוד לבוש, על קוד התנהגות, הפרדה מגדרית, כן? בתי"ס נפרדים לנשים, לגברים; וכמובן שמי שלא מקיים את זה אז ישנו מערך ענישה. אנחנו שומעים על כל הועדות, על כל הפשקווילים, על כל הדרכים שנועדו בעצם לומר דבר אחד, לא תשמרו, אוי ואבוי. וזה בעצם הם שומרים את הכוח שלהם.

במדינת ישראל יש כיום חברה שאנחנו אומרים החברה החרדית היא מתחלקת למספר זרמים. כלומר זה לא איזה מקשה אחת וגם נתקלנו בזה בסיור כששאלנו דברים אז אמרו כל אחד מגיע ממקום אחר ולכן הניואנסים בתוכם הם ניואנסים. עבורנו הם נחשבים למשהו אחד אבל זה לא. אז יש לנו את הזרם הליטאי שהוא בעצם זרם מאוד גדול והם גם אותו זרם מה שנקרא מזרחי אירופאי, שמשם זה צמח. ומה שמאפיין אותם זה בעצם עולם הישיבות, עולם הלמדנות, שזה גם אומר מרביתם לא יוצאים לעבודה, כי מה שמעניין אותנו זה כל התחום של תעסוקה ועולם העבודה.

הזרם השני שהוא הזרם החסידי, הם מצד אחד שמרנים יותר מהליטאים אבל יחד עם זאת מאוד פתוחים וחושבים שדווקא כדי להנחיל את היהדות צריך לצאת החוצה. ולכן אנחנו מכירים בעצם את החסידים עם החצרות, האדמו"רים, כשבעצם חב"ד היא אחת החסידויות היותר מוכרות. נכון? ואנחנו יודעים שהיו החב"דניקים מבחינתנו הם די גשר בינינו לבין העולם הזה. הם מקימים את בתי חב"ד בכל הישובים, גם בארץ וגם בחו"ל.

ישראלה בן אשר, יו"ר: הם משדרים המון פתיחות יחסית, הם באים למחנות הצבא, הם עוזרים לתרמילאים שלנו בחו"ל,

חברה: בדיוק. אני נתקלתי בהם אישית. מאוד יפה.

ישראלה בן אשר, יו"ר: זאת אומרת הם המוכרים בגלל צורת העבודה שלהם. לעומת חסידויות אחרות שהם בעצם מתרכזים בחצרות. אנחנו מכירים למשל את חסידות גור וויז'ניץ' ובעלז, כל אלה הם שמות של חסידויות שיש להם חצר והם יושבים במקום מסוים והם די מסוגרים מהמקומות האחרים. זה הזרם החסידי, אוקי? יש לנו זרם ספרדי, כלומר למרות ש-,

אסתר קורדובה: ש"ס.

ישראלה בן אשר, יו"ר: בדיוק. שמתוכם צמחה תנועת ש"ס, שהיא בעצם היתה ריאקציה או התנגדות לזרם הליטאי, כי הם בזמנו התלמידים למדו במוסדות הליטאיים והם חשו הפליה. וגם היום אנחנו שומעים בחדשות שלא נתנו לחבר'ה, לילדים האלה להיות במקום הזה, וישנה אפליה על רקע עדתי. דרך אגב, הקטע של הפליה על רקע עדתי הוא הרבה יותר חזק בתוך העולם הדתי מאשר בינינו לבין הדתיים. ולכן הוקם הזרם הספרדי בסופו של עניים הקים את תנועת ש"ס, אבל השורשים שלו הם דווקא של היישוב הישן.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אתם יודעים שבזמננו, לפני שקמה המדינה, בירושלים בעיקר, היו אנשים שנשארו לגור בארץ ולא עזבו אותה ו-,

<u>זהבה תנא:</u> הם פעם אמרו ש-, ככה אני חשבתי, למשל אריה דרעי למד אצל הליטאים.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן, כן, בדיוק, זה מה שקרה.

<u>זהבה תנא:</u> היתה ביקורת על זה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> זה מה שקרה, שהחינוך היה בהתחלה,

<u>כוכבה קניסטר:</u> למה, גם היום הילדים של ש"ס, הבכירים בזרם הליטאי.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז בגלל זה היתה קמה הביקורת, שהם סבלו מאותה הפליה ואמרו- סליחה, לא מתאים לנו. ואז הם הקימו באמת את המוסדות שלהם, את רשת החינוך אל המעיין למשל, שזה הרשת שלהם. אז זה הזרם הספרדי.

יש לנו זרם חרדי שנקרא הזרם החרדי והם גם כן צאצאים של היישוב הישן, שזה היה בעיקר צפת, ירושלים, כל המקומות האלה, שהם בפירוש התנגדו לציונות, להקמת המדינה. מתוכם צמחו נטורי קרתא, אבל במה אנחנו מכירים אותם? בבד"צ.

ישראלה בן אשר, יו"ר: מסתבר שהרשת של ההכשרות שלהם, הבד"צ זה בעצם החלק החזק שלהם וכל הזרמים החרדיים מכירים בבד"צ ולכן יש להם מצד אחד כסף, כי הם עושים הרבה כסף מזה, ב' הם קיבלו הכרה של כל הזרמים וככה אנחנו מכירים את הבד"צ. אבל תראו, שימו לב, נוצר זרם חדש שנקרא חרדים מודרניים, אלה הם חרדים מצד אחד אבל הם הבינו שדווקא צריך להיטמע בתוך החברה וזה לא יפגע בשמירת המצוות שלהם.

זהבה תנא: זה אלה שהולכים עם הכיפות הלבנות?

ישראלה בן אשר, יו"ר: האמת שאין לי, לא,

(מדברות ביחד)

ישראלה בן אשר, יו"ר: הם לא כיפה סרוגה, הם גם כיפה שחורה, כמו שעמרם פה מגיע. הם פשוט הבינו, הם הבינו שההתבדלות דווקא לא טובה להם.

זהבה תנא: ככה קוראים להם, חרדים מודרניים?

ישראלה בן אשר, יו"ר: חרדים מודרניים. אני אומרת, אני מצטטת מחקר,

(מדברות ביחד)

<u>נחום אסד:</u> את יכולה לדבר עד מחר, לא ישמעו.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אנחנו פשוט גם מוקלטות אז צריך זה. אני אמרתי שאני מצטטת מחקר עדכני מפברואר 2012, תוכלי לראות אותו אחר כך, ואני פשוט לוקחת מהם, אני מניחה שהם אמרו דברים נכונים, אבל לנו חשוב, לכן אני מדגישה את החרדים המודרניים, כי זה בעצם אותם חרדים שאנחנו בעצם יצא לנו לפגוש ולהכיר ולכן אני אומרת את זה.

מה שחשוב לדעת זה שבעצם הם מצד אחד שומרים על המצוות ועושים את כל מה שצריך, אבל הם לא חושבים שצריך את ההתבדלות המוחלטת והם לאט לאט יוצאים כאילו אל הקהילה הרחבה ואני חושבת שהם יהיו אולי הגשר בעצם לכל מה שיקרה אחר כך. עכשיו, כדי להגיע למה שאותנו מעניין, שזה מעמד האישה, אז ציינתי פה מספר נקודות שחשוב לנו לזכור, שהחברה החרדית היא חברה פטריארכלית, אמרנו, יש שמה מבנה הירכי מאוד של רבנים, כמו שאמרנו.

התפיסת עולם היא תפיסה פטריארכלית כשבעצם אנשים יש להם מקום מאוד מוגדר, כמו שאמרו העזר כנגדו. אבל אנחנו מצאנו והבנו, וזה גם מה שהמחקר אומר, שלמעשה יש כאן מספר פרדוקסים, שמצד אחד זה המצב, דהיינו הגבר קובע,

<u>כוכבה קניסטר:</u> הוא לא מביא את הכסף אבל הוא ינהל את הבית.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> הגבר קובע, הגבר עוסק בכל מה שנקרא התקציב המשפחתי אבל הוא לומד.

<u>חברה:</u> זה אותו דבר אצל הערביות. אצל הערבים זה אותו דבר.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> ואז,

<u>בלה ראובני:</u> אנחנו לא צריכים לבוא ממקום שיפוטי, אנחנו צריכים לבוא ממקום של הבנה.

<u>כוכבה קניסטר:</u> אני לא חיה את העולם שלהם. מותר לי לבקר כי נראה לי מוזר ותמוה. ואני חושבת עם כל ה... שלנו להיכנס למגזר הזה יהיה מאוד מאוד קשה עם כל הרצון הטוב.

<u>בתיה צדקה:</u> כוכבה, את היית צריכה לראות שאנחנו עלינו הן היו כולן מאושרות,

<u>כוכבה קניסטר:</u> אני מכירה חברות כנסת דתיות, אני מכירה וחברות שהן עובדות סוציאליות לבושות בצורה שאני לא חושבת שהייתי מוכנה שיסתובבו ככה אפילו מבחינה רגשית.

<u>כוכבה קניסטר:</u> גם דיירים שהם פונים אלינו, אנשי מקצועי, בעלי מקצועי שפונים, יש איזה נסיגה, יש כזה רתיעה מהגישה שלהן. הן לא פתוחות בכלל. ניסיתי, ישראלה, מאוד לקרב ביניהן,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז בואו אנחנו נמשיך ותכף נדבר. מה שחשוב,

(מדברות ביחד)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> בעצם אנחנו מגיעים מגישה שאנחנו מציצות לעולם שפחות מוכר לנו, גם כשאנחנו חושבות שזה מאוד מוכר זה לא. וחשוב קודם כל להבין את התשתית. אז התשתית אומרת שבעצם תפקידו של הגבר ללמוד, הלימוד הוא מעל הכל ואז נשים מחונכות משחר ילדותן שיש להן תפקיד מאוד משמעותי בפרנסת המשפחה, נישואים בגיל מאוד צעיר, הולדה של הרבה מאוד ילדים, כלומר קיום מצוות פרו ורבו.

<u>מרים פרקש:</u> ואחד אחרי השני.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> זה מה שנותן, כי איך אומרים מה שיוצא, אנחנו לא שולטות בזה לכאורה. לכאורה אין שליטה שם. התוצאה היא שמצד אחד נשים יוצאות לפרנס את המשפחה ומצד שני הן חיות בתוך אותם נתונים שדורשים מהם.

<u>נחום אסד:</u> מותר לי לתקן משהו?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן.

<u>נחום אסד:</u> אז מי שמכיר את הדוחות האמיתיים שלך הילודה בעולם ובארץ מגלה עובדה הפוכה ממה שנדמה לכולנו. בעולם סך הכל הילודה ירדה באופן משמעותי, במדינת ישראל היא היא בפלוס של 6% ביחס למרבית המדינות בעולם. הילודה בתוך הארץ במגזר הערבי והחרדי, שחשבו שהם לא מפסיקים לעשות ילדים עם 14 ו- 15 הם שומרים על מצב סטטי ובחברה החילונית מסורתית הילודה גדלה.

ומה שאני אומר לכן עכשיו הוצג כאן שבוע שעבר בועדת הרווחה במספרים אמיתיים, מדויקים, לא רק של המוסד לביטוח לאומי אלא ביחס לכל המדינות בעולם, גם בארה"ב וגם באירופה.

<u>מרים פרקש:</u> בשורה טובה. בשורה מאוד משמחת.

<u>נחום אסד:</u> אז שתדעו שהטעות הזאת היא טעות כי מישהו נתן לנו להבין שיש ילודה מאוד ברוכה בקרב הערבים אבל בעקבות המצב הכלכלי ישנה עצירה מוחלטת והם נמצאים גם אם למשפחה יש 7 ו- 8 ילדים בסך הכל כשבודקים את הקבוצה הזאת הם נמצאים במצב סטטי, והחילונים והמסורתיים ב- 6% יותר.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> יחד עם זאת במשפחות החרדיות הרבה מאוד בתים הם עם 7 ילדים ומעלה, וזה מאפיין את האוכלוסייה הזאת.

<u>אורלי ביטי:</u> השאלה היא מה נקודת הייחוס, נחום. אני לא יודע מי הציג את הסטטיסטיקה הזאת. אם אתה מתייחס ללפני 10 שנים קרוב לודאי שאתה צודק. אם אתה מתייחס ל- 73', 72' כמות הילדים הממוצעת במשפחה חרדית היתה 4 ילדים.

<u>נחום אסד:</u> אז הדוחות שאני מציג אותם עכשיו במספרים, את איתי רגע?

<u>אורלי ביטי:</u> אני לגמרי איתך.

<u>נחום אסד:</u> מ- 2010 ועד 2012.

<u>מרים פרקש:</u> זה לאחרונה.

<u>נחום אסד:</u> הכי מדויק שיכול להיות. אתה לא בודק מה שהיה אחורה.

<u>עו"ד עופרה יצהר:</u> אני רואה את זה מסביבי. אני גרה ברמת השרון,

(מדברות ביחד)

<u>שרי שילון:</u> אתה אומר 6%, יכול להיות מ- 1.6 במשפחה ל- 1.8, אבל עדיין,

<u>אורלי ביטי:</u> לכן אנחנו צריכים, מדיניות ציבורית לא משפיעה בשנה או שנתיים.

<u>נחום אסד:</u> יש לנו בדיקות מספריות מאז קום המדינה ועד היום.

<u>חברה:</u> מדברים על נתונים סטטיסטיים.

<u>נחום אסד:</u> אז אני אומר לך ש-, לא, לא, אנחנו מדברים במספרים.

<u>שרי שילון:</u> יש עלייה של 6% זה בסדר אבל מה נקודת ההתייחסות? אם לפני זה היה במשפחה כמו באירופה 1.6 או 2 ועכשיו זה 2.1 אז נכון, יש עלייה, אבל עדיין מספר הילדים במשפחה הוא לא זהה למספר הילדים במשפחות חרדיות.

<u>נחום אסד:</u> זה כבר לא ה- 16 וה- 18 וה- 12. זה כבר לא שם.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז בואו, אנחנו נתקדם קצת.

<u>שרי שילון:</u> עדיין אני חושבת ... משהו במשפחה חילונית,

<u>בתיה צדקה:</u> עדיין הם יותר.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> שיש פערים מאוד גדולים, בהחלט. עכשיו, למה זה חשוב לנו? כי אנחנו צריכות לקחת את זה בחשבון שאנחנו באות אחר כך לבדוק איך נשים יוצאות לעבודה כשאנחנו למעשה מבינות שמצד אחד הן חייבות לפרנס, מצד שני הן מתמודדות עם הדרישה החברתית של נישואין בגיל צעיר והולדת ילדים רבים והקטע של השכלה שוב נכנס כאן.

הנושא שבעצם בגדול בעולם החרדי אין תמיכה בהשכלת נשים, אוקי? ובעצם המציאות כדי לצאת לעבודה מחייבת היום השכלה ולימוד של מקצועות שבעצם בעבר אולי לא חשבו או לא רצו בכלל שיגיעו אליהם ואנחנו פגשנו ונשמע את זה שם.

כדי ש-, ככה התחלתן לזרוק מספרים אז בואו נראה, במדינת ישראל היום יש בין 8% ל- 11.5% מכלל האוכלוסייה שהיא נחשבת כאוכלוסייה חרדית, דהיינו בסביבות ה- 736 אלף נפשות. מצד שני, גילאי העבודה, אנחנו קוראים להם 20-64, שזה הגילאים של כוח העבודה, אנחנו מדברים על 233 אלף גברים ונשים מתוכם 115 אלף הן נשים, גברים הם 118 אלף. זה נתונים של 2010. אבל מה שקורה זה כשאנחנו מתחילים לבדוק כמה מתוך אלה מגיעים אחר כך לכוח העבודה בפועל אז תסתכלו איך זה נראה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> 61% נשים עובדות בפועל, אוקי? אליהן מצטרפים עוד 52% של גברים.

אבל יחד עם זאת אם אנחנו מצרפים את הכל ביחד האוכלוסייה שמפרנסת את סך כל החרדים היא בעצם רק 19%. יש שם הרבה מאוד ילדים שהם לא בכוח העבודה, יש את כל אלה שהם אינם יוצאים לעבודה, יש כמובן את הדור המבוגר שבוודאי ובוודאי לא עובד.

עכשיו, אם אנחנו שואלים את עצמנו מה הסיבות שלא כל כך יוצאים לעבודה אז חזרנו ואמרנו את הנושא הזה של ההשכלה ולכן גם הלכנו לשמוע ותכף יספרו לכם אלה שהשתתפו מה דובר, אבל יותר ויותר הבינו שחייבים ללמוד מקצועות מסוימים על מנת להשתלב בשוק העבודה. כי מרבית הנשים של המגזר עבדו בהתחלה כמורות, גננות, מטפלות וכולי.

ואז אמרו מה זה אומר? מצד אחד אין לנו מספיק מקומות לתת לכולם, אין לנו מספיק עבודה במגזר של החינוך, זאת אומרת שנשים אם הן צריכות לפרנס הן צריכות לצאת החוצה למקצועות נוספים. עכשיו, לאיזה מקצועות אנחנו יכולים לשלוח אותן אם אין להן שום השכלה רלוונטית. אז זה היה פעם שהם זה.

המשפחה החרדית היא משפחה מאוד ענייה כי בעצם רק בן זוג אחד עובד, דהיינו נשים, אנחנו יודעות שהנשים יכולות לעבוד בתנאים יותר מוגבלים מבחינת ילודה, חצאי משרות, שכר יותר נמוך שיש אצל נשים, ולכן הכסף שהן יכולות להביא הביתה הוא נמוך. ואז נוצרה בעיה שניה, אנחנו לא יכולים להתמודד עם יוקר המחייה הקיים עם כל ה-, יש שם קופות צדקה וגמ"חים והכל.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> עדיין, המשפחה חיה בעוני מאוד מאוד חזק, שזה היה זרז נוסף לעשות חשיבה מה עושים. ולכן באיזשהו,

<u>אורלי ביטי:</u> מאיפה הנתונים האלה, מהלמ"ס?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן, אבל זה מתבסס על דו"ח מחקר של אוניברסיטת בר אילן מפברואר 2012. אבל אני אומרת שאלה הנתונים שיש. גם אם אתם יודעים, הדיוק הוא פה לשם, האחוזים הם לא יותר גדולים בהרבה. בכל מקרה, מה שקרה זה שהרבנים הבינו שאם הם לא יאפשרו לנשים לצאת וללמוד ולקבל השכלה אחרת, לא רק להיות מורות ומטפלות, הן לא יכולות יותר לקום ולצאת לעבוד, ואם הן לא יוצאות לעבודה אז יש בעיה אחת.

בעיה שניה על אותו פרינציפ לגבי גברים, זאת אומרת שגם גברים הבינו שאם הם יישארו רק בלימודי התורה המצב ימשיך ויתדרדר ואכן אנחנו מצאנו שבמכללה החרדית יש גברים ונשים שלומדים מקצועות אחרים, בעיקר בתחום ההיי טק, המחשבים, עריכת דין, ראיית חשבון, כלומר התחילו לפתוח עוד ועוד תחומים על מנת לאפשר עבודה.

עכשיו דבר נוסף שבעצם הבנו זה שזאת אוכלוסייה שבהחלט מקומות העבודה צריכים להתאים את עצמם עבור האוכלוסייה. עכשיו, כדי שמקום עבודה יתאים את עצמו חייבים לשבור את אותו מחסום, את אותו סטראוטיפ שמדבר על מיהם החרדים ואיך הם עובדים ואיך הם לא עובדים.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> מעסיקים התחילו לשאול שאלות אם אין להם את ההכשרה המתאימה, אז אנחנו צריכים להכשיר אותם, זה עולה לנו יותר כסף, אנחנו צריכים להתאים את מקום העבודה לחופשות גדולות של נשים שהן יוצאות כל הזמן, יוצאות ונכנסות לחופשות לידה, כל הנושא של חגים, צומות, צריך פשוט להכין את עצמנו.

אז זה תחום אחד שכיום מנסים לעבוד בכיוון של לשבור סטראוטיפים ולהראות שבעצם למרות ההתאמות האוכלוסייה הזאת היא אוכלוסייה ששווה להשקיע בה. מעבר להתאמות אנחנו מצאנו והם סיפרו לנו למשל שאין להם רישיונות נהיגה, גם לגברים גם לנשים. כלומר המשמעות היא שהם לא יכולים להגיע או קשה להם להתנייד מעבר לישובים, מעבר למקום המגורים.

<u>כוכבה קניסטר:</u> מה אחוז החד הוריות שם?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אני לא בדקתי, אני לא רוצה להגיד. תראי, את יכולה להגיד שכולן חד הוריות כי כולן מפרנסות לבד והבעל איננו, אז כולן חד הוריות, אבל לא משנה.

<u>בתיה צדקה:</u> שתדעו לכן שיש מקומות שהיא הולכת ללמוד נהיגה.

<u>נחום אסד:</u> כשיש אחת כזאת היא כבר לא בתוך החברה שלהם.

ישראלה בן אשר, יו"ר: עכשיו לכן בעצם כשאנחנו באות לביקור הזה אנחנו צריכות להבין שיש לנו כאן שילוב בין סטראוטיפים של החברה, בין הקושי של תפיסת העולם של הקהל עצמו לבין מה שקורה בפועל, הצורך, העוני, הדברים האלה, יוצרים לנו איזשהו מעין חבית אבק שריפה, חבית נפץ. ומי שקורא בעיתונים, ואני אספתי לאחרונה סתם ככה הארץ, גלובס, כל העיתונים,

חברה: 70 ומשהו אחוז,

אסתר קורדובה: שעובדים? מה פתאום. חרדים 70% עובדים?

ישראלה בן אשר, יו"ר: לא, לא, עובדים 52, זה מספר יפה יחסית. היינו חושבים שזה נורא נמוך. כל הגברים במדינת ישראל זה בסביבות ה- 70.

אסתר קורדובה: לא מאמינה.

ישראלה בן אשר, יו"ר: לא מאמינה, כתוב.

בלה ראובני: זה 19%,

ישראלה בן אשר, יו"ר: לא, אני אומר סך הכל מהאוכלוסייה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אבל תשימו לב, בכל העיתונים בזמן האחרון אנחנו רואים וגם ה- OECD בעצם בא ואומר מדינת ישראל כדי לפתור בעיה צריך,

<u>ליליאן סופר:</u> השתתפות בכוח העבודה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> צריך בעצם למצוא פתרונות לשתי אוכלוסיות מרכזיות- חרדים וערבים. עכשיו, חבל לי שדווקא הנציגות שלנו,

<u>בתיה צדקה:</u> כן, למה הן לא באו באמת?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן, לא יודעת מיסם למה לא באה, כי היה מעניין לראות את ההשוואה בין שני המגזרים, אבל השילוב שלהם בתוך כוח העבודה במשק הישראלי הוא משהו שהוא מאוד מאוד נחוץ וצריך אותו. כלומר אנחנו לא מדברים עכשיו סתם באוויר.

<u>אורלי ביטי:</u> אצל ערבים הבעיה היא הפוכה, אצל ערבים הבעיה היא לא בתעסוקת גברים, גברים עובדים הבעיה היא בתעסוקת נשים. עכשיו יש על זה אינסוף מחקרים. עכשיו החסמים מאוד ... בתור אחת שניהלה פרויקט תעסוקה עם נשים ערביות אז יש חסמים שהם חסמי מקרו, שקשה מאוד להתמודד איתם ברמה של השולחן הזה הרגע, כמו תחבורה, מעונות והשפה העברית. אלה השלושה.

<u>אורלי ביטי:</u> אבל שיעור התעסוקה א' מדינת ישראל החליטה ששיעור התעסוקה של נשים ערביות זה יעד לאומי והיא הגדירה עד 2020 צריכים להגיע ל- 40% תעסוקה במגזר הערבי. ואני אומרת לכם שיגיעו גם אם לא, והיא הקצתה לזה 150 מיליון שקל. אני אומרת לכם שנגיע לזה גם אם לא ישימו שקל אחד. למה אני אומרת את זה? כי ב- 2002 היו 12%, ב-2009 היו 19%, לפני שנה היו 24% באקסטרפולציה כמו שאומרים המהנדסים נגיע ל- 40%, זה לא כזה קטע. ואם ישקיעו את הכסף הזה זה בוודאי יעזור.

<u>כוכבה קניסטר:</u> אני רוצה לציין נקודה מאוד חשובה לגבי הערביות, אני רואה את זה,

<u>אורלי ביטי:</u> זה לא אותו דבר כמו התרבות החרדית,

(מדברות ביחד)

<u>אורלי ביטי:</u> הבעיה העיקרית היא שכל מיני חסמים מסלימים אותה להשתכר משכורות מאוד נמוכות. גם הפרויקט הנפלא הזה שראינו, המרשים, של הבחורות בהיי טק, ממוקם שם מפני שהמשכורות שלהן, הן עושות עבודה נפלאה והמשכורות שלהן יחסית להיי טק, לא יחסית לשכר ממוצע, יחסית לשכר ממוצע הן מרוויחות בסדר. יחסית להיי טק הן מרוויחות את ה-, כי בדיוק ההתאמות האלה ולהנגיש את זה עד הבית שלהן גורם לזה ש-,

ישראלה בן אשר, יו"ר: יש עלויות מעביד.

אורלי ביטי: נכון.

ישראלה בן אשר, יו"ר: יש עלויות מעביד. רגע,

אורלי ביטי: מה זה יש עלויות? מעסיק שמוכן לעשות את זה רוצה לקבל את הבנפיט. זה לא שאלה של עלויות. זה שאלה שהוא יכול. הוא מבין שאם הוא מגיע עד אלעד ומתאים את עצמו לצומות ולכל זה אז הוא יכול לבקש מהן לרדת בשכר. זה אפילו לא שאלה של עלויות. מעסיקים עד כמה שאני יודעת לא עובדים על cost plus.

אסתר קורדובה: אף אחד לא נדבן.

כוכבה קניסטר: אני רוצה לציין נקודה מאוד חשובה, ברוב בתי החולים, ברוב המגזרים הציבוריים אני רואה יותר ויותר ערביות וערבים רוקחים, אחיות,

מרים פרקש: חבל על הזמן.

אסתר קורדובה: זה נכון.

כוכבה קניסטר: רופאים,

<u>אסתר קורדובה:</u> אצלנו בקרית אונו בניו פארם, בסופר פארם.

<u>כוכבה קניסטר:</u> של מוקד עזרה ראשונה, אני רואה אותם במד"א. אני ממש שמחה ואני אומרת לך בכנות, אני רואה נהירה אדירה לתחום של ה-,

<u>אסתר קורדובה:</u> כל הרוקחים, למה לא?

<u>כוכבה קניסטר:</u> אני רואה תרבות שבאמת,

<u>נחום אסד:</u> תסתובבי בכל הקניונים ובכל המרכזים ואת תראי שבשבתות רק ערביות ואולי קצת רוסיות.

<u>מרים פרקש:</u> אבל היא מדברת על נושא מאוד חשוב, על נושא,

(מדברות ביחד)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אבל לא ביחד לא שומעים אתכן.

<u>מרים פרקש:</u> אני רק אשלים אותה שאת צודקת, נכנסת לבית חולים, רופאים ואחיות, אתה נכנס לבית מרקחת, כל הרוקחים והרוקחות.

מרים פרקש: וזה מאוד מכובד שהם הלכו למקצועות של הסיעוד, של הרפואה, של כוחות עזר,

כוכבה קניסטר: מורות, גננות.

מרים פרקש: ובכל אופן אתה רואה שכן נכנסו למעגל העבודה בצורה מאוד מכובדת.

ישראלה בן אשר, יו"ר: שניה, חבל, זה לא הנושא שלנו כרגע ואני רוצה שכן נכניס את מה שהיה בסיור ואת היית בסיור, כי חשוב לנו לדון על הקהל שלנו. אמרנו, יש נקודות משיקות בין שני הקהלים, יש דברים שמפרידים, יש דברים שלא ונסכם לפני שאנחנו מגיעים לסיור עצמו, בעצם מה שהבנו זה שהמגזר הבין שצריכים לעשות שינויים מרכזיים, זאת אומרת יש כבר הכרה בצורך לשינויים. כחלק מההכרה הזאת יש לנו את הנושא של הכשרה ורכישת השכלה, שזה תכף נשמע מה ראינו, ויש לנו אתה קטע של פתיחת מוסדות השכלה והכשרות מתאימות.

רצינו להביא היום אורחת שתספר לנו על מקום כזה, הבת של הרב עובדיה, אבל היא לא הצליחה כי היומן שלה מאוד עמוס, וכמובן,

שרי שילון: עדינה בר שלום?

ישראלה בן אשר, יו"ר: כן.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> וכמובן המדינה כן נותנת תקציבים ומשקיעה כדי לסייע בתחום הזה.
ונפתחו ונפתחים מוקדים שבעצם נקראים מפתח אם אני לא טועה, נכון? זה מה שהוא אמר, שהם בעצם המטרה שלהם היא לפנות למעסיקים ולעניין אותם להגיע למגזר ולהיות איזשהו מערך השמה, כלומר חיבור בין המעשי לבין העובדות הפוטנציאליות ומעקב אחריהם. מעין גשר. אז כך שהדברים האלה מתחילים לזוז וכולי.

עכשיו אני רוצה באמת לעבור לסיור עצמו ומי שהשתתפה יכולה ככה קצת לתרום, אבל לפני כן מאוד חשוב לי להודות ללילי. עמרם לא נמצא פה ואני יודעת שנולדו לו גם תאומים, שני בנים. הוא הגיע אלינו לסיור עם התגים האלה מהבי"ח, אז מפה אנחנו שולחים לו מזל טוב.

<u>כוכבה קניסטר:</u> נחת.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אבל הוא היה אתנו בסיור. בכל מקרה אז לילי ועמרם, אז לפחות לילי את מקבלת מכתב תודה. זה ככה תמריץ לאחרים שגם כן שאני אפנה אליהם.

<u>ליליאן סופר:</u> תודה רבה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> וזה היה לא קל לארגן את כל זה אז כך שבאמת תודה.

<u>מרים פרקש:</u> כן, התאריך השתנה, היו הרבה נסיבות.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> השתנו לנו כל מיני דברים וקרו כל מיני. אז בואו רגע נספר קצת אלה שהיו בסיור ככה כמה מילים על הסיור עצמו. לילי, את רוצה להתחיל?

<u>ליליאן סופר:</u> כן. אני חושבת שגם אורלי ושרי היו,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אורלי, שרי ו-,

<u>ליליאן סופר:</u> כן, מי שהצליחה להגיע אני חושבת שזה היה רווח נקי, כולם יסכימו אתנו, כי באמת יכולנו להציץ ולראות באמת משהו שלא עושים את זה בשוטף ולא באופן רגיל ואני יכולה להגיד לכם כמנהלת פרויקטים של התמ"ת, באמת צריך, איך אומרים, את הנישה, את ההזדמנות המיוחדת הזאת כדי להיכנס לתוך זה.

אבל ככה, לנושא המעסיקים אני חושבת שלמדנו פרט מרתק. אני חושבת בעיקר החלק המעניין היה ההנדסאיות של תעשייה וניהול ותוכנה. אתן רואות בחורות צעירות שהן כל כך מרוצות ממה שהן עושות, בחברת תכנות שעובדות, והמעסיק הוא חילוני והוא אומר כדאי לי להעסיק אותן, והוא ברמה של גידול כל הזמן. הוא מעסיק עובדות שהן גם עובדות כאן וגם נותנות שירות לשוק הבינלאומי. כלומר זה לא מה שאנחנו רק חושבים גננות, מורות, כלומר יש פה פריצת דרך וזה מה שרואים גם בנושא של הזה.

<u>ליליאן סופר:</u> המוקדי תעסוקה זה פחות אולי מרשים אותנו כי אנחנו יודעים שהשכר נמוך יותר, המוביליות, הקידום של התעסוקה יותר קשה, אבל בסך הכל ראינו נשים, וזה מה שכל הזמן הדהים אותנו, הנשים שמאוד מאוד שבעות רצון ממה שהן עושות, הן עובדות. והדבר הכי חשוב להן היה שהן משלבות את זה עם הבית, מה שלנו נראה כאילו צריך אולי לוותר באיזשהו שלב או לבנות עד גיל 30,

<u>בתיה צדקה:</u> ואיך הן משלבות את זה?

<u>ליליאן סופר:</u> הן בגיל, הן בשעה 15:00-15:30 המעסיקים שם דואגים, קודם כל המקומות עבודה הגיעו אליהן. גם החברת תוכנה היא בתוך היישוב, אז יש חסכון של זמן, של כל הנסיעות של הרכב והכל, היא לא נוהגת, החברה נמצאת שם. היא בעצם למעשה, היא גם למעשה מאוד מתאימה את עצמה.

המעסיק מראש שנכנס לשם, זה גם מקבל אמנם מימון ממשרד התמ"ת, לא צריך לשכוח את זה,

<u>מרים פרקש:</u> אין דבר, זה עושה אבל,

<u>ליליאן סופר:</u> אבל גם עם תמריץ צריך, איך אומרים, לרצות וללמוד על האוכלוסייה. וכל שנה מישהי שם, אנחנו כל הזמן ראינו עם הפרחים, מזל טוב, יוצאת, נכנסת,

(מדברות ביחד)

<u>חברה:</u> הן נשארות 6 ו- 7 שנים.

<u>ליליאן סופר:</u> ולכן אני חושבת,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אנחנו שאלנו אותן איך אתן מסתדרות, כל פעם מישהי אחרת יוצאת לחופשת לידה, אז הן אמרו זה טבעי, זה דבר נורמלי, כלומר אנחנו רוצות להעתיק את זה לדגמים של המעסיקים החילוניים, שכשמישהי נכנסת להריון הוא כבר בלחץ מה הוא עושה איתה. ושמה זה נשמע מאוד ברור, מאוד זה. אפילו המנהלת במוקד, היתה שם בחורה מה זה חמודה, שהתקדמה, היא אמרה הייתי מוקדנית פה והייתי מוקדנית פה והתקדמתי והתקדמתי ועכשיו אני מנהלת את המוקד.

עכשיו אני שאלתי ו-? מה את רוצה אחר כך לעשות? יש לך שאיפות להתקדם לאנשהו? כי בכל זאת התקדמת התקדמת, עכשיו את מנהלת את המוקד, מה עכשיו? היא אומרת לי לא, דווקא טוב, אני, כאילו היא אמרה אין לי שאיפות להתקדם. עכשיו, ליווה אותנו הבחור שהוא בעצם מנהל המוקד השמה, פיני, מהחבר'ה של החרדים המודרניים, בחורים פקחים, בחורים שהם יודעים איך אומרים גם את התורה וגם את העבודה, אז מה הוא אומר לי? הן לא רוצות להתקדם, לא, לא, אין להן סיבה. זאת אומרת זה עדיין התפיסה הזאת שיש איזשהו שלב, אורלי עוד אומרת לי מה את מדליקה את המדורה? אבל אני עניין אותי אם לה יש מוטיבציה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> הרי מה, היא ראתה שהיא התקדמה, היא הגיעה, כאילו זה אנושי שבן אדם רוצה להתקדם, איפה אני יכולה הלאה? והיא פתאום נעצרת, עוצרים אותה, אומרים לה- חביבתי, הגעת עד לפה, זה מה יש. והוא אומר לי אין להן שום כוונה.

<u>ליליאן סופר:</u> אין להן כוונה.

(מדברות ביחד)

<u>ליליאן סופר:</u> בחברה של התוכנות למשל ההנדסאיות, השתיים שעובדות כן ביקשו להתקדם וכן ראו את עצמן ממשיכות הלאה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> נכון.

<u>ליליאן סופר:</u> ואפילו ישראלה הקשתה, אני חושבת שזאת היית את ושאלת- אם החברה לא תשב כאן פיזית ותעבור מקום האם תשקלי לצאת ולנסוע? היא אמרה שהיא לא שוללת את זה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן, שאפילו תלמד נהיגה.

(מדברות ביחד)

<u>אורלי ביטי:</u> אני לא יודעת אם אתן שמתן לב, מה שהיה נורא ברור שהנשים שעבדו בטכנולוגיה הן באות ממעמד חברתי אחר לגמרי. הן באות עם השכלה של ליטאים, של מוסדות של ליטאים. זה ברור לגמרי, רואים את זה בצורה שהן מדברות, רואים את זה בצורה שהן מתלבשות, וזה, הבנות שעובדות במוקד, ב- call center באות מחסידויות ומהחברה הדתית לאומית, שזה בכלל נחשב,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אבל אם את זוכרת היתה שם מישהי מהטכנאיות שאמרה שבעלה מאוד תומך, שזאת היתה אמירה מאוד מעניינת גם כן.

<u>אורלי ביטי:</u> אבל זה בגלל שהיא באה, אני אומרת לך, הן באות עם השכלה רחבה יחסית.

<u>ליליאן סופר:</u> אני באמת חושבת שזה באמת החלק שעמרם באמת טרח ואיגד לו את המעסיקים יחד עם פנחס. אבל אני באמת התעקשתי להגיע לקמפוס בקרית אונו כי אני השתתפתי באיזה פאנל לפני כחצי שנה, הגעתי ולא האמנתי למראה עיניי, כאילו אמרתי לאן הגעתי? אתה רואה מהפכה, אתה רואה משהו שונה ולמה אני מתכוונת? מכללת קרית אונו יש לה שלוחה של קמפוס חרדי נפרד עם לימודים נפרדים של גברים ונשים. עכשיו נכון שאם אתה שומע את זה ככה וסטטיסטיקה, 3,000 רשומים, מתוכם 600-700 נשים אתה שומע רק את המספרים זה בסדר.

<u>ליליאן סופר:</u> אבל כשאתה מגיע לשם ואתה רואה את הנשים שלומדות שם ראיית חשבון משפטים עם מספר הילדים, זה פשוט לא יאומן.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> ומגיעות באוטובוס הוא אמר, מגיעות באוטובוס.

<u>ליליאן סופר:</u> עכשיו, ככה בלשון איך אומרים עדינה הוא אמר אז אמרתי לו- תשמע, אתם עושים פה עבודה אדירה, אז לפני חצי שנה, זה הכיוון. כי אם רוצים באמת משהו חזק ואמירה והשתלבות בשוק העבודה ולפתוח את הכל, פריצת דרך זאת הדרך, מה שאתה עושה, השכלה אקדמית ואותך צריך לחזק.

ואז הוא אמר לי תשמעי, לא כל כך פשוט לי. זה בצורה לא פורמלית הוא אמר לי. אנחנו מתרחקים מכל הערים הדתיות וכל זה, יש הסכמה מצד הרבנים שאנחנו כן נמשיך ונוביל את זה. כלומר מכללה כזאת בתוך בני ברק קצת ספק אם היא יכולה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> זה באור יהודה בכלל.

<u>ליליאן סופר:</u> היא קצת מתרחקת מהיישובים ומהאזור הדתי, קצת מתרחקת ואז היא באזור כזה איך אומרים רחוק ונייטרלי ולבקש הסכמה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> גם אין שלט. נכון? לא היה שלט.

<u>ליליאן סופר:</u> יש הסכמה, לא בברכה אבל הסכמה שבשתיקה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> לא, לא היה שלט כי אנחנו חיפשנו. היא נסעה אחרי כל הזמן איפה את איפה את, כי לא היה שלט. זאת אומרת זה כאילו פועל ברשות ובמחתרת כאילו.

<u>כוכבה קניסטר:</u> איפה, בקרית אונו?

<u>ליליאן סופר:</u> הכל ברשות של הזה אבל,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> לא, זה באור יהודה.

<u>ליליאן סופר:</u> והוא עדכן אותנו שהמנגנון,

(מדברים ביחד)

<u>אסתר קורדובה:</u> אבל למה במחתרת?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אנחנו מסבירים לך שזה לא מחתרת.

<u>בתיה צדקה:</u> זה ידוע, זה לא,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> תקשיבו, אנחנו באנו לבקר באלעד.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אנחנו באנו לבקר את אלעד. אלעד זאת עיר חרדית, איך הסביר לנו ראש העיר? שהוקמה לפני 12 שנה. זה משהו חדש דנדש, באמת, כשמסתכלים ברחוב חושבים שזאת שכונה שנבנתה, עם כיכרות ומרפסות. זאת אומרת זה לא השכונות שאנחנו מכירים לא בירושלים ולא בבני ברק, וגם דיברנו אחרי הסיור שיתכן והיינו מגיעים לבני ברק או לירושלים לא היינו מתרשמים ממה שראינו פה.

עכשיו אלעד, איך הוא אמר? היא עיר צעירה גם באוכלוסייה שלה. זאת אומרת זה כבר דור חדש. בכל מקרה, אני חושבת שזה מאוד חשוב לציין את זה כי זה לא בעצם המגזר, איך נקרא לזה? הדור הישן, המקומות הישנים שאנחנו הולכים ואנחנו רואים את הבתים עם החדרונים ועם הכביסה ואת העוני. זה כבר התפתחות מסוג אחר.

ויש עוד יישובים מהסוג הזה שקמו אחר כך, זאת אומרת שהם קצת יותר מודרניים, שהם קצת יותר פתוחים. יכול להיות שאיך אומרים, זה היה רק איזשהו קצה שאנחנו ראינו ולכן התלהבנו. אבל,

אורלי ביטי: צריך לזכור שמי שיש לו כסף בחברה החרדית לא ילך לאלעד. הוא יחיה בהארד קור, במאה שערים או בבני ברק, במקומות שהם הרבה יותר יקרים. זאת אומרת מראש מי שהלך לאלעד זה מישהו ש-,

ישראלה בן אשר, יו"ר: המצב הסוציואקונומי שלו,

<u>אורלי ביטי:</u> המצב הסוציואקונומי שלו מחייב אותו לגור שם. כנראה שיש איזשהו מתאם בין המצב הסוציואקונומי לבין מצבו בתוך החברה הזאת שהיא מאוד מעמדתית.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כן, בהחלט. אז אנחנו ראינו רק פן אחד וחשוב לציין.

<u>אורלי ביטי:</u> זו התפתחות נורא טובה כי בעצם יש אוכלוסייה מאוד גדולה שאומרת- אוקי, אין לי מה להפסיד כל כך, אני לא, הלכתי לעיר אחרת, אני עובד, יש לי, בסדר, יש איזה חלחול, לא חשוב עכשיו באיזה קצב, של הצרכים ושל אורחות החיים המודרניים בתוך החברה הזאת. אבל צריך מאוד להיזהר לא, אני אומרת לעצמי שצריך מאוד להיזהר, אני צריכה מאוד להיזהר לא להתלהב ולראות איך בתוך החלחול הזה לא משמרים את כל העוולות הישנות האלה נגד נשים ומעמדתיות ו-,

<u>שרי שילון:</u> אתה צריך להתאפק לא להיות רומנטיקאי ונאיבי, כי אני לא נביאית.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> בסדר.

<u>שרי שילון:</u> ואני, את יודעת, כשאני רואה את רות קלדרון מה שהיא עושה בכנסת אני מאוד מרחמת עליה, שנקלעה לתוך מצבים בלתי אפשריים.

<u>שרי שילון:</u> כי אני לא מאמינה ביכולת הזאת.

<u>אסתר קורדובה:</u> אבל היא לא חרדית.

<u>שרי שילון:</u> אני לא דיברתי, להפך, היא לא חרדית זה ברור, היא נקלעת לסיטואציות לא נוחות, היא תאכל אותה. אבל את רואה את הנשים, את הנשים הצעירות האלה ואת מנסה, פתאום נעשית נאיבית ורומנטיקאית, את אומרת אולי הן תפתחנה, כי הן בסך הכל משדרות אחר כך בבית משהו לילדים שלהן. אולי אולי תהיה איזה זליגה לתוך ה-,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> השאלה אם אנחנו עכשיו שהיינו שם וראינו את הדברים,

(מדברים ביחד)

<u>אורלי ביטי:</u> נורא יפה לראות איך הן מפיקות את המיטב, כאילו יותר ממה שהיו יכולות להפיק לפני 10 שנים מהסיטואציה שלהן. זה יפה וזה חשוב. אבל אני מסמנת לעצמי שזה לא כל הסיפור. וכל הדבר הזה לא באמת עושה איזושהי זליגה. ואני עוד מסמנת לעצמי שאם את נערה נורא מוכשרת אבל את מאיזשהי חסידות רוב הסיכויים שאין לך השכלה מספיק טובה בשביל להיכנס להיי טק ולהרוויח יותר, להיי טק האלעדי, כן? להרוויח יותר אלא תצטרכי לעבוד ב- call center. וזה אולי יותר טוב ממה שהיה לפני 15 שנה אבל, זאת אומרת שכנראה חינוך טוב לכולם שאחר כך בטוף שלו זה השכלה כמו ש... זה המפתח יותר מאשר כל דבר אחר.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז חבר הועדה שלא נמצא פה, שלמה קלדרון, הציע ואנחנו נעקוב ונבדוק אם זה הסתדר, הוא הציע א' לפתוח שמה קורס למבקרי פנים, שהוא מוכן,

<u>אסתר קורדובה:</u> הוא היה מבקר פנים.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> שהוא מוכן בעצם לעשות את השידוך וזה, והוא גם הציע להם לא זוכרת איזשהו מעסיק גם כן שהוא היה אמור ליצור קשר עם פיני, כי אחר כך פיני התקשר אלי לבקש את הטלפון של שלמה ולחבר ביניהם. זאת אומרת הוא עשה איזשהן שתי נישות.

אבל אני שואלת אותנו כועדה לאן זה אמור להוביל אותנו, מה היינו רוצים אנחנו לעשות עם זה, כי למשל הוא אמר במכללה שאחת הבעיות היא שאין מלגות להשכלה לבנות למשל, מה שיש לו לבנים.

<u>כוכבה קניסטר:</u> למה?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> למה?

<u>אסתר קורדובה:</u> ולמה אין מלגות ל-, לא, לא, אותי זה מקומם. אני רוצה לומר משהו. למה אין מלגות ל-,

(מדברות ביחד)

נחום אסד: רגע. תעצרי. רגע.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אסתר, למה את צועקת?

אסתר קורדובה: לא, אני רוצה לומר משהו.

ישראלה בן אשר, יו"ר: רגע. זהבה רצתה לפנייך משהו. הוא אמר שיש מלגות, לא זוכרת של איזושהי קרן.

חברה: יש מלגות רק למגזר של הגברים. לנשים אין.

(מדברות ביחד)

נחום אסד: בנות, בנות, אפשר רגע? באמת, זה תענוג של דו שיח אבל זה, למה את קופצת? אבל בפרוטוקול אין כלום, יש שורה אחת, דיברו ביחד לא מובן. אז זה לא עוזר מה שאתם אומרים. תנו לכל אחת לסיים את דבריה ותדברו.

ישראלה בן אשר, יו"ר: פשוט מנהל המכללה אמר, ציין עובדה למה אין, למה יש. זאת מציאות שאנחנו לומדים אותה. זאת היתה סיבת הסיור, ללמוד ולהתחיל לעשות חשיבה איך אנחנו כועדה יכולים או נוכל לעשות דברים.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אז הוא ציין עובדה שאין לו מלגות לבנות, יש רק לגברים. המשמעות היא שנשים שרוצות ללמוד צריכות להביא כסף מהבית. אז לא מספיק שהן נלחמות עם האישור, הן צריכות גם להביא את הכסף מהבית. ואם אנחנו נמצאים בחצר, בחסידות, בלא חשוב מה, שאומרת שלימודי בנות זה סרק ולא כדאי, אז היא נשארת בבית ואנחנו לא נגיע אפילו לא להיי טק האלעדי.

אז זה היה אחד הדברים ששמענו. עכשיו אני אומרת פה בואו נבדוק איך אנחנו או מה אנחנו יכולים לעשות. עכשיו רגע, מרים רצתה להגיד קודם.

מרים פרקש: אני רוצה להמשיך משהו מהדברים שאמרה אורלי, חברתי לועדה, שאמרה שאם היא עשתה השוואה בין הסקטורים שהיו שמה של המרכזניות לעומת ההייטקיסטיות אז הנשים שבאו בהיי טק באו מהיהדות של ליטא, ששם אולי אולי אולי, אפשר להבין לפי הנתונים בשטח, שיש יותר מגמה, יותר תמיכה, יותר, איך אומרים, מהתחלת הדרך מתחילה איזושהי תמיכה שנשים בכל אופן חשוב שילמדו. כי אם הן מגיעות עד לשלב הזה שבכל אופן מצריך השכלה והשקעה והבנה ותובנה יותר חשובה.

עכשיו, מה שמעניין אותי, כי במקרה את ה-, אני מכירה את המכללה בקרית אונו. השאלה אם היה אפשר לקבל, כי המכללה הזאת כך וכך שנים קיימת. זה שלומדים שם גם גברים וגם נשים אנחנו יודעים.

<u>מרים פרקש:</u> השאלה כמה מהם, הנתון הכי חשוב, לאחר ש-, זה קודם כל שהם באו ללמוד שמה כבר זה, איך אומרים, יישר כוח, יפה מאוד. לומדים שם גם משפטים במכללה הזאתי, שזה אני יודעת. זה, פשוט משם הידע שלי, וגם כלכלה.

<u>אורלי ביטי:</u> זה אור יהודה. זה לא איפה שאת למדת, זה אור יהודה.

<u>מרים פרקש:</u> לא, אני יודעת, אבל זה השלוחה. היה לנו כמה פעמים בסוף שנה היו עושים לנו כנסים אז היו אומרים הכנס יהיה בשלוחה באור יהודה. לפני כן לא הייתי מכירה אותו בחיים, את יודעת שלומדים שם זה. השאלה אם אנחנו, ישראלה, אם אנחנו יכולים לקבל נתונים אם כל אותן נשים שלומדות פה את כל השלל מקצועות, כולל ההיי טק וכולל הכלכלה ומשפטים ועכשיו אולי עוד משהו ייפתח, האם הן משתלבות לאחר סיום לימודיהן במעגל העבודה.

כי ללמוד זה כבר עברנו שלב א', יש איזה אור בקצה המנהרה. אני שמחה לשמוע שראיתי שם מאות וכולי וכולי והשתלבות ובאמת אני יודעת שכל שנה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אפשר לבקש מהמנהל אם יש לו נתונים.

<u>מרים פרקש:</u> אז השאלה, אני חושבת זה, כי כל המטרה של כל אחת שנמצאת פה שבאמת כל כמה נשים, זה שכבר הלכו ללמוד זה כבר יפה, לעומת אלה שבכלל לא יצאו מהבית אפילו ללמוד. אבל אם הן השתלבו במעגל העבודה. ואני אומרת הראית פה את הנתונים לגבי 61 מהנשים,

<u>שרי שילון:</u> אני יכולה לענות לך, אין להן מעגל עבודה, הן יכולות רק לפתוח בעצמן משרד ולעסוק,

<u>אורלי ביטי:</u> שרי, את לא רוצה להגיד את זה. את אומרת דברים שאת לא בטוחה בהם.

<u>אסתר קורדובה:</u> זה לא נכון. ממש לא.

<u>מרים פרקש:</u> רגע, רגע, תנו לי לסיים כי אז לא שומעים.

<u>שרי שילון:</u> משרד חילוני לא תעסוק,

<u>אסתר קורדובה:</u> מה את אומרת?

(מדברות ביחד)

<u>מרים פרקש:</u> אז אני הייתי רוצה באמת שנקבל נתונים כמה שנים מאז שהמכללה קמה, כמה אחר כך משלמים ממעגל העבודה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אוקי. אנחנו נבקש מהמנהל,

<u>מרים פרקש:</u> בדיוק.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> שאני מניחה שיש לו את האפשרות לקבל את הנתונים ואנחנו נציג אותם בפני הועדה.

<u>מרים פרקש:</u> עכשיו שתי הערות, לגבי הקטע שאמרת שיש להם רק מלגות לגברים ולא לנשים, אז אני חושבת שמתפקידנו כוועדה למעמד האישה אולי להוציא, זאת אומרת אני לא יודעת מאיפה המקורות של המלגות, אבל אולי להוציא איזה מכתב מטעמנו או חתם על ידי כל חברות הועדה,

<u>אסתר קורדובה:</u> לא, אני ממש מתנגדת.

<u>מרים פרקש:</u> רגע, רגע, שניה. כל אחד מביע את דעתו בצורה תרבותית ואני אשמח לשמוע גם את דעתך. אני אומרת מתפקידנו וזה ממש מחובתנו אני רואה את זה, כחברות הועדה למעמד האישה, חברות וחברים, להוציא איזה מכתב מכובד מסוגנן,

<u>מרים פרקש:</u> שיופנה לכל המקורות, קרנות שמשם הם נותנים את המלגות ונבקש בצורה מאוד מכובדת שיתנו גם מלגות לנשים אם נותנים היום לגברים. אני חושבת שזה דבר שאנחנו צריכים, הרי אחד הדברים באמת שעושים סיור אז באמת מאוד חשוב כמו שאמרה, גם הפקת לקחים והמשך. אז לפי דעתי זה מטרה מאוד חשובה שאם נתקלת תוך כדי הסיור בכזה דבר חשוב אז אולי אנחנו נהיה אלה שנשים את הזרקור.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אוקי, רשמנו. אני רוצה פשוט לתת גם לאסתר להגיב.

<u>מרים פרקש:</u> אוקי, אז שאסתר תדבר. אחר כך אני רוצה להגיד הערה לא לפרוטוקול, משהו טוב.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> משהו טוב, זה טוב.

<u>אסתר קורדובה:</u> אותי מקוממת הדאגה למלגות לחרדיות. סליחה שאני צרודה. אני מסתכלת ומשתוממת. מה עם מלגות לחילונים, לפריפריה, לסטודנטים חסרי יכולת? מי בכלל דואג להם? מישהו חושב? למה שאני אוציא? שיפסיקו לפרנס את הפרזיטים ביטוח לאומי. שיעבירו משם כספים. זה מדיניות שלהם לחלק לאברכים שלא עובדים. שייקחו את זה להשכלה.

<u>חברה:</u> אבל מדברים על הקהל שכן יוצא לעבוד.

<u>אסתר קורדובה:</u> אני מכירה סטודנטים שלא יכולים ללמוד, רבותיי. הם באים מבתים חסרי יכולת.

(מדברות ביחד)

<u>שרי שילון:</u> אולי מי שנותן את המלגות זה הדוד העשיר מברוקלין? מה את יודעת מי נותן את המלגות האלה?

<u>מרים פרקש:</u> נכון. נכון.

<u>אסתר קורדובה:</u> בואו לא נדאג לא להוציא מכתבים, אני ממש,

<u>מרים פרקש:</u> אז אל תחתמי אבל אנחנו מתפקידנו,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> בסדר, אוקי.

<u>מרים פרקש:</u> בסקטור הזה,

<u>אסתר קורדובה:</u> בואו נדאג לפריפריות.

(מדברות ביחד)

<u>מרים פרקש:</u> יש באוניברסיטה רשימה של מלגות לפי עדות, לפי ערים, לפי סוגים, לפי הכנסות של הורים, חוברת שלמה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אוקי, שמענו את דעתה של אסתר. זו דעתה. בואי, כוכבה.

<u>כוכבה קניסטר:</u> זה נקודת מוצא מדהימה. זה פרשת דרכים מקסימה, כביש דרך לגשר. גם יושבות חברות כנסת שהן באות מהמגזר הדתי. יש נציג שיכול לדבר, יש לו קשר מדהים איתן. יש את זו מהבית היהודי,

<u>אורלי ביטי:</u> איילת שקד.

<u>אסתר קורדובה:</u> אבל הן לא חרדיות.

<u>כוכבה קניסטר:</u> לא משנה. ברגע שהם באמת מדברים על שוויון בנטל והם מודעים לכל הזה, אני חושבת שועדה שמכובדת שנותנת דגש שיש ביכולתה להזיז, ויש ביכולתנו,

<u>אסתר קורדובה:</u> שילכו לצבא קודם.

<u>כוכבה קניסטר:</u> תאמיני לי אפילו זה בועדה של הכנסת לגשת כל הועדה הזאת.

<u>כוכבה קניסטר:</u> ליזום מפגש ולבקש את התמיכה האישית האנושית, כי אני חושבת אנחנו פורצים דרך.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> מצוין. את קלעת לדעת רבים. בסדר. כן זהבה?

<u>זהבה תנא:</u> כולנו יודעות שבנעמ"ת מחלקים מלגות לנשים, כל מיני מלגות. יכול להיות ש-, לא יודעת, פה בועדה למעמד האישה פה בהסתדרות כמו נעמ"ת, אני לא יודעת אם יש נציגים או אין,

<u>מרים פרקש:</u> צריך אבל להיות בצבא.

<u>אורלי ביטי:</u> כל אחת שרוצה לקבל מלגה מנעמ"ת צריכה להיות גם חברת הסתדרות,

<u>מרים פרקש:</u> בשביל זה אני לא ציינתי את זה, כי הייתי יו"ר נעמ"ת וחילקתי מלגות,

(מדברות ביחד)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> רגע, אתן לא שומעות אחת את השנייה. רגע, תנו לזהבה לסיים ואחר כך תענו לה.

<u>זהבה תנא:</u> בלי ששמעתי את מרים, קיבלתי את הדעה כמוה, להעתיק מה שיש בנעמ"ת או לחילופין מה שמרים כרגע רוצה להגיד, שהיא תעביר דבר כזה בתוך נעמ"ת, אבל אני חשבתי על משהו ייחודי של הועדה שלנו, של הועדה למעמד האישה בהסתדרות, אבל זה נחום יכול אולי לארגן, אם יש בכלל דבר כזה שאפשר לעשות.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אורלי, את רצית להוסיף?

<u>אורלי ביטי:</u> אני אומרת שהמלגות של נעמ"ת נתרמות על ידי בעיקר יהדות ארה"ב, אוקי? ויש לזה קריטריונים. והקריטריונים זה א' חברות בהסתדרות ותקופת אכשרה של שנה, זה דבר ראשון. דבר שני, שירות צבאי וגם אחרי כל אלה יש,

<u>מרים פרקש:</u> מצב כלכלי גם.

<u>אורלי ביטי:</u> זה יעמדו בזה, אבל אחרי כל אלה, אי אפשר לחלק לכולם. אנחנו כל שנה בוחרות. בשנים האחרונות יש לנו עדיפויות למקצועות טכנולוגיים.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> יש פה מקצועות טכנולוגיים. זאת אומרת חוץ מהפן של הצבא הן היו יכולות לעמוד בזה.

<u>אורלי ביטי:</u> אם תהיה קבוצה של נשים שרוצות ללמוד מקצועות, שלומדות מקצועות טכנולוגיים והן תהיינה חברות הסתדרות במשך שנה והן יגישו בקשה אז,

<u>מרים פרקש:</u> זה ייבדק.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> זה גם כן משהו שאנחנו נצטרך לחשוב ונראה איך עושים אותו.

(מדברות ביחד)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז הנה, היו לנו כבר כמה רעיונות ככה לגבי הנושא הזה שאנחנו נצטרך לבדוק אותם ולבדוק איך אפשר לייעל. אם יהיו לכם עוד רעיונות של,

<u>נחום אסד:</u> תתייחסי לעניין של,

<u>ליליאן סופר:</u> גם הרעיון של קלדרון, שהוא לא נמצא פה, גם צריך,

<u>מרים פרקש:</u> של המבקרי פנים.

<u>ליליאן סופר:</u> בטח, כי יש שם בוגרות ראיית חשבון ואז הוא חשב שהדבר הנכון הוא לשלב אותן ברשויות.

<u>ליליאן סופר:</u> וגם זה מאפשר להן גם עבודה נוחה עם תנאים וגם משפחה וגם, איך אומרים השמה בעבודה.

(חילופי דברים לא לפרוטוקול)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אני רוצה רגע כיוון שחלק מתחילות ללכת, אני רוצה רגע ככה, גם לסגור קצת את הנושא וגם לתת עוד כמה עדכונים ודיווחים שדנו בועדה.

(חילופי דברים לא לפרוטוקול)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> א' אני רוצה רגע להגיד שבזכות זה ששופטת באה ואמרה לא יתכן יישארו שמות תפקידים רק בזכר, במיוחד כאשר נשים נכנסות למלא אותן ועשו את התיקון של ראשת עיר במקום ראש עיר, כי זה היה משהו מאוד זה, אז גם התפקיד של מזכיר,

<u>מרים פרקש:</u> לא, אבל הבעיה שקונוטציה, זה פשוט מישהו הסביר לי גם מהמכון לבלשנות, הוא אמר שמזכיר ומזכירה זה מקבל קונוטציה שונה, חושבים מזכירה שמדפיסה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז קודם כל המושג מזכיר או מזכירה זה מושג ארכאי שהיום בהרבה מאוד רשויות כבר אין את המושג של מזכיר עיר.

<u>אורלי ביטי:</u> מזכיר עיר זה תפקיד חובה על פי פקודת העיריות.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> הוא חובה אבל ברגע שנכנסו מנכ"לים אז הם כבר לא משתמשים במושג של מזכיר. בחיפה במקרה זה אני חושבת זה אחד המקומות הארכאיים היחידים בארץ.

<u>מרים פרקש:</u> נכון, יש מזכיר העיר.

(מדברות ביחד)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> שמה דווקא יש אישה בחיפה והיא הרבה מאוד שנים כבר מזכירת סניף. אבל בואו נתקדם רגע לנושאים שלנו. מזל טוב, בהצלחה.

מה שאני רוצה רגע כדי לסגור רגע את הנושא הזה זה שאנחנו נתחיל לפעול בנקודות שכרגע העליתן. אנחנו נקבל עוד נתונים ואנחנו נמשיך להיות בקשר, זה גם מה שהבטחנו, גם עם פנחס מאלעד וגם עם הרב יצחק קוגן.

<u>מרים פרקש:</u> ומה לגבי המכתב שהצעתי?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אנחנו ננסה עכשיו לראות את כל המכתבים, כשההצעה היתה כמובן לנסות להגיע לועדה למעמד האישה בכנסת, אבל זה כנראה יידחה עד אחרי החגים.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> כי אתן יודעות שאנחנו עכשיו נכנסות לפגרות למיניהן, להזמין את עצמנו לועדה,

<u>מרים פרקש:</u> אז רגע, ביולי אין כבר ישיבה?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> לא, יש. רגע. אני רק מספרת על המהלך שכבר אז חשבנו שנלקט מפה דברים ונעלה לכיוון הועדה למעמד האישה, כלומר מראש אני מכינה אתכן לסיור הבא שהוא יהיה בכנסת בועדה למעמד האישה. אני מאוד רוצה שכשתדעו שהוא ישנו אתן פשוט תעשו לא יודעת מה בשביל להגיע.

זה לא תלוי רק בנו, זה תלוי בלו"ז שיש לועדה, ולכן כשהן יתנו לנו תאריך אני לא יכולה לבוא ולהחליף את התאריך, אלא זה התאריך שיקבלו אותנו. אז אני אומרת את זה כאן כי היה לנו מאוד קשה עם הסיור הזה שמיליון טלפונים, וכן יכולות ולא יכולות. ותבינו טוב, כשיוצאים לסיור אני לא רוצה להיות אני עם אני ואני, ממש לא מתאים לי.

עכשיו חברות, אני רוצה לסיים בזמן. דיווח- אנחנו העלינו את הנושא של סייעות גני הילדים כאן. בעקבות הדיון בועדה,

(אסתר קורדובה עוזבת את הישיבה)

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> בעקבות הדיון פה בועדה היתה החלטה להעלות את זה לועדה לאיגוד מקצועי. בחנו את זה באיגוד המקצועי ושם התקבלה החלטה שהוביל אותה גוטוטר, הסגן של עיני, להקים צוות משותף שבו לסייעות יהיה מקום לדיון וכולי וכולי. כמובן שפרוטוקול של האיגוד המקצועי מועבר דרך קבע לראש האגף, לניסנקורן. לא שמענו התייחסות. ואז אני פניתי לכוכבי ואמרתי לו- אדוני, אני רוצה לדעת מה קרה. אז הוא הבטיח לי שבשיחה איתו הוא יעלה את זה.

הוא העלה את זה וניסנקורן אמר אני הולך לדבר עם בר דוד. בר דוד זה בעצם מי שעומד בראש הסתדרות המעו"ף, שהסייעות שייכות להסתדרות המעו"ף. אני המשכתי לנג'ס, נחום יודע, אני שואלת את נחום, אני שואלת את כוכבי, אני לא מוותרת. בקיצור, כוכבי נתן לי תשובה, ניסנקורן דיבר עם בר דוד, בר דוד מזמין אותן לפגישות.

כמובן שבמקביל יש לי ערוץ נוסף שבו אני שואלת את הסיי-, אני בקשר איתן. אמרתי תראו חברות, אני מבינה פוליטיקה אבל בואו, אני אהיה נחמדה. האם הוא פנה אליכן? לא. האם הוא קרא לכן? לא. מה שעשינו בהנחייתי זה היה ככה, לכתוב מכתב עם העתקים לניסנקורן, אלי, לנחום, לשלמה, לכל העולם וגרושתו ולהגיד לבר דוד- בעקבות ישיבה א', ב', ג' ו- ד' ובעקבות העובדה שצריך להיות כך וכך, להלן רשימת הנציגות שלנו עם טלפונים ומיילים על מנת לזמן אותנו לפגישות שתהיינה. אוקי? זה כרגע השלב שבו נשלח המכתב על מנת להגיד לו- אדוני, אתה לא יכול להגיד שאתה מזמין ואתה לא יודע את מי להזמין, זאת הרשימה.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אבל כמו שאת עשית פרצוף, גם אני עושה פרצוף, כי יש לי תחושה שמנפנפים אותנו לכל הכיוונים.

<u>אורלי ביטי:</u> ישראלה, האיש הנכון לדבר איתו זה אלי בן גרא בוועדה למעקב וביצוע. ועדת בינ"ה, עם כל הכבוד לוועדת בינ"ה, היא בסוף ועדת בינ"ה. והאיש הנכון,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> עכשיו הוא מתעצבן עלי.

<u>אורלי ביטי:</u> אני יודעת שהוא מתעצבן, אבל מה לעשות, הוועדה לשיוך וביצוע, שעוסקת בשיוכים, של אלי בן גרא, היא הוועדה הכי אופרטיבית לעניין הזה.

<u>נחום אסד:</u> תעצרי פה. שלא תמשיכי להתבלבל, נשמה,

<u>בתיה צדקה:</u> ממש לא.

(מדברות ביחד)

<u>נחום אסד:</u> היא אומרת נכון רק לא בהקשר הנכון. תקשיבי, זה נכון שאלי בן גרא מתעסק בנושא של שיוכים.

<u>נחום אסד:</u> הסייעות והמטפלות והעוזרות גננות משויכות למקום הנכון. רק מה?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> הוא לא משתף פעולה.

<u>נחום אסד:</u> הם לא בדיוק נמצאים בדו שיח לגבי התנאים שלהם. כי יש להם בעיה,
פעם אחת הם מקבלים הסכמים ארציים שלא, אין להם שום קשר למה שקורה,

<u>אורלי ביטי:</u> נחום, אני מזכירה לך,

<u>נחום אסד:</u> רגע, דקה אחת.

<u>אורלי ביטי:</u> שהן אמרו שהן לא רוצות להיות משויכות לשם. זאת הטענה שלהן.

<u>נחום אסד:</u> לא, את ממש לא,

<u>אורלי ביטי:</u> זה מה שהן אמרו.

<u>נחום אסד:</u> תני לי רגע להגיד משהו. את מבקשת לשייך אותן. הן כרגע,

<u>אורלי ביטי:</u> הן מבקשות. הן.

<u>נחום אסד:</u> תני לי רק לסיים. אז את לא הבנת מה הן ביקשו. השיוך שלהן הוא נכון, הוא במעו"ף, לא בשום מקום אחר, וזה נכון מאוד שהם צריכים להיות בתוך מסגרת הועדים בכל הרשויות למיניהן, כי מרביתן נמצאות שם. אבל יש פעם אחת הסכם מקומי ופעם אחת הסכם ארצי מול השלטון המקומי והן נופלות בין הכיסאות, כי לא מה שמתאים לרשות אחת מתאים לרשות אחרת.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> והן לא שותפות לזה גם.

<u>נחום אסד:</u> והן לא שותפות בהעלאת אפילו בהצגת הבעיות שלהן היומיומיות שלהן.

<u>כוכבה קניסטר:</u> אבל רגע, אין ועד שייצג אותן?

<u>נחום אסד:</u> יש ועד, רק מה? הן,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אין ועד.

<u>אורלי ביטי:</u> הן שייכות לועד הכללי.

<u>כוכבה קניסטר:</u> לא יכול להיות. זה ועד מקומי, סליחה, שמתוך הועד המקומי יש נציגות ארצית.

<u>אורלי ביטי:</u> אין, זו בדיוק הבעיה.

<u>כוכבה קניסטר:</u> אין דבר כזה.

<u>נחום אסד:</u> כוכבה,

<u>אורלי ביטי:</u> הן אמרו שהן לא רוצות להיות שייכות לועד הזה.

<u>נחום אסד:</u> כוכבה,

<u>כוכבה קניסטר:</u> הן יכולות לא לרצות. הן לא עובדות לבד. סליחה,

<u>נחום אסד:</u> כוכבה, אתם יוצרים סתם עימות.

<u>כוכבה קניסטר:</u> לא, זה הועד המקומי הוא מייצג אותן כלפי הארצי, נקודה.

<u>נחום אסד:</u> אבל כוכבה,

<u>כוכבה קניסטר:</u> תארי לעצמך שמטפלות אצלי במוסדות המקומיים ילכו ישר לארצי, יגידו להן לא רוצים את הארצי ולא רוצים את ה-,

<u>נחום אסד:</u> כוכבה, את צודקת אבל את לא במקום הנכון.

<u>אורלי ביטי:</u> את צודקת אבל זה לא העניין.

<u>בתיה צדקה:</u> זה לא כמו הועדים שלנו.

<u>נחום אסד:</u> כוכבה, את צודקת, אורלי צודקת, רק בואו רגע נעשה סדר, הם משויכים למקום הנכון, למעו"ף, ויש להם ועדים לא סקטוריאליים שלהם אלא בתוך מסגרת הועד של העירייה כשיכולה להיות נציגה אחת בועד ענק בתוך העירייה שהיא לא באה לידי ביטוי כי מישהו מתייחס לקבוצה היותר חזקה ופחות אליהן. ובארצי אין להם איגוד ארצי. אין להם משהו שהוא משויך. יש להם מה שנקרא הסתדרות המעו"ף אבל זה לא כמו אחים ואחיות, לא כמו משען לבד, אין להם משהו שהם,

<u>כוכבה קניסטר:</u> אז אתה טועה בחשיבה, תסלח לי, אתה באיגוד המקצועי כנראה באמת נחום כל הסייעות האלה קשורות לסקטור של דירוג אחיד, כמו עובדי ניקיון, כמו עובדי תעסוקה, כמו עובדי,

<u>נחום אסד:</u> אין להם ייצוג פה.

<u>כוכבה קניסטר:</u> רגע, בבחירות שהגישו מועמדות למה לא הגישה אחת מהן?

<u>נחום אסד:</u> אין להן ייצוג פה.

<u>כוכבה קניסטר:</u> לא הבנת. זה לא משנה. קודם כל הסקטור,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אז רגע, אני אענה לך.

<u>כוכבה קניסטר:</u> לא צריך ייצוג, סליחה. ישנו יו"ר ועד, אני מכירה את כל הועדים של העיריות,

(מדברות ביחד)

<u>נחום אסד:</u> כוכבה, את טועה.

<u>אורלי ביטי:</u> מותר להגיד מילה? מה שאני אומרת עכשיו זה לא עמדתי אלא אני משקפת מה שהן אמרו פה, אוקי? הן אמרו שמאחר שדפוס העבודה שלהן שהוא נגזר מעבודה של גנים וזה עובדי חינוך והן מצד שני משויכות לועד הכללי של הרשויות המקומיות,

<u>נחום אסד:</u> ועד המקומי.

<u>אורלי ביטי:</u> בסדר, מקומי אבל כללי, העובדים הכלליים, נוצרים עיוותים שלא מצליחים לדון בהם.

<u>אורלי ביטי:</u> ולכן הן רצו, וזה מה שהן אמרו כאן, הן רצו לשנות את הסיווג שלהן. זה, עכשיו אתה, ואני לא חולקת עכשיו שהסיווג שלהן נכון, אוקי?

<u>נחום אסד:</u> יש הבדל בין סיווג לבין ייצוג. הייצוג לא קיים, זה נכון.

<u>אורלי ביטי:</u> יכול להיות שהן בעצם רוצות להקים ועד נפרד והסתדרות הפקידים לא רוצה להקים ועד נפרד, משיקולים שאני מבינה אותם. אוקי? אז יש פה שאלה שקשורה גם לייצוג וגם לסיווג. ולכן אני חושבת שבלי לעבור דרך אלי בן גרא לא נפתור את העניין.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> רגע, אני רוצה רגע לעשות,

<u>אורלי ביטי:</u> הבעיה שלהם זה שהגננת עובדת 10 חודשים ומקבלת משכורת 12 חודשים והן לא.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> אורלי, שניה, היות ואני נמצאת איתן כל הזמן בקשר,

<u>נחום אסד:</u> אורלי, את יודעת מה בסוף יקרה? ש-40 אלף עובדות ימצאו להן מפלט אחר. כבר קמה עמותה ראשונה,

<u>אורלי ביטי:</u> אני מסכימה איתך.

<u>נחום אסד:</u> וקמה עמותה שנייה בשביל משחקי אגו וכבוד הן יתעופפו להן,

<u>אורלי ביטי:</u> אני מסכימה איתך.

<u>נחום אסד:</u> ויתאדו להן מההסתדרות.

<u>אורלי ביטי:</u> אני מסכימה איתך. לכן צריך לטפל בזה.

<u>נחום אסד:</u> וימצאו את עצמן במקור אחר שנותן להן מענה, כי נכון להיום המענה שהם מקבלים מההסתדרות הוא לא מענה וכל מקום אחר יכול לתת את אותו מענה.

<u>אורלי ביטי:</u> אני מסכימה איתך.

<u>נחום אסד:</u> זאת הבעיה.

<u>אורלי ביטי:</u> זה בדיוק מה שאני אומרת, שאם אנחנו לא נמצא להן פתרון בסוף sooner or later הן ילכו לחפש בית אחר.

(מדברות ביחד)

<u>נחום אסד:</u> היתה פנייה לעופר, עופר מיד קיבל אותם, מיד פנה, עזב את כל האיגודים, את ארנון, את כולם, פנה מיד לשלטון המקומי, מיד הם קיבלו באותו רגע 10 או 15 אחוז עלייה,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> 100-300 שקל.

<u>נחום אסד:</u> תקשיבו, האחוזים גבוהים אבל בכסף זה מינורי. זה 100 שקל או 150 שקל. אבל זה היה טיפול מיידי נקודתי והמשך הטיפול היה צריך להיות מטופל על ידי ארנון. אבל מאחר ופה בהסתדרות המעו"ף אין ייחוס מיוחד לקבוצה של ה- 30 אלף, אין מה שנקרא סייעות לגנים ועוזרות, אין כזה דבר,

<u>כוכבה קניסטר:</u> אבל הסטטוס שלהן השתנה.

<u>נחום אסד:</u> את לא מבינה מה אני מדבר איתך.

<u>כוכבה קניסטר:</u> הסטטוס שלהן, הן כבר לא סייעות. יש להן שם אחר. מאז אופק חדש,

<u>נחום אסד:</u> לא, לא, לא. ואז מה קרה? הן פנו לארנון וארנון אמר אני לא אתן לכן ייצוג ייחודי משלכן, מכיוון שאתן, אני מייצג אתכן פה וזה בסדר, אבל אתם מיוצגים על ידי כל הועדים במדינת ישראל שנמצאים ברשויות. עד כאן בסדר?

<u>נחום אסד:</u> ברשויות יש בעיה מאוד קשה, כי ב- 90% אין להם בכלל ייצוג, כי כשהולכים לבחירות אז הן לא דומיננטיות בכלל מבחינת המאוגדים והמאוגדים לוקחים את הרוב זה פעם אחת, ואז אין מי שמייצג אותן, וכשמדובר פה ברמה הארצית אין מישהו או קבוצה מסך הכל כל ה- 30 אלף שמדברת עם ארנון ואומרת לו- תקשיב, יש לנו בעיות 1, 2, 3, טפל לנו אתה בהן, כי אין לו עם מי לדבר. הוא מדבר רק עם הועדים ברמה המקומית. אבל,

<u>כוכבה קניסטר:</u> מה אנחנו יכולים לעשות?

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> שניה. זה בדיוק מה שאני מסבירה. שניה, אז עכשיו אחרי שהבנו את הבעיה, הרי יכול להיות ש- 50 שנה זה התנהל בצורה מסוימת, היום הן קמו, במיוחד לאור השינויים וגני הילדים, גיל 3 ועוד כל מיני שמנחיתים ואמרו רגע, בואו נעצור את הגלגל. לא מספיק שארנון מייצג אותנו, כי הוא לפעמים לא מייצג את מה שאנחנו צריכות אלא איזשהו אינטרס הרבה יותר כללי.

אנחנו רוצות להיות, לייצג את עצמנו. הפה שלנו יגיד מה אנחנו צריכות וללכת איתך, עם ארנון לכנסת, לועדת חינוך, יושבת עכשיו ועדה של משרד החינוך שהן בכלל לא עובדות של משרד החינוך ומשרד החינוך קובע להן את שעות העבודה ובאיזה ילדים תטפלו ומה תעשו ואיך תעשו. וכאן אנחנו נכנסנו כאילו ב-, איך אומרים? עם ראש בקיר, כי ארנון אומר אני לא מוותר, אני. מצד שני הוא לא מדבר איתן מה הן צריכות.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אז הוא אומר מה שהוא חושב לנכון ולא מה ש-,

כוכבה קניסטר: את דיברת עם ארנון?

ישראלה בן אשר, יו"ר: אני לא נפגשתי עם ארנון.

שרי שילון: כלומר הבעיה, את רואה, הבעיה היא ארנון.

נחום אסד: כי אנחנו עובדים מול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי. ויו"ר האגף מודע לזה והתקיימו דיונים שמה והוא דיבר עם ארנון וכרגע זה עומד שמה. אז היא מה שעשתה,

ישראלה בן אשר, יו"ר: זה מה שאנחנו עושים כל הזמן. אני מעדכנת אתכם.

אורלי ביטי: כמו הג'ינג'י ... אם זה לא יגיע לשולחן של אלי בן גרא ויהיה איזשהו איום שאולי זה ייצא מהסתדרות הפקידים לא יטופל. זה הכל.

בתיה צדקה: אני מסכימה.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אוקי, הבנו.

<u>בתיה צדקה:</u> היא צודקת. אני מסכימה איתך.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> עכשיו אז זה היה עדכון אחד,

<u>בתיה צדקה:</u> אני מכירה גם את אלי,

<u>שרי שילון:</u> תשמעי, זה 30 אלף.

<u>כוכבה קניסטר:</u> מאבדים אנשים.

(מדברות ביחד)

<u>נחום אסד:</u> הסדק קיים. עמותה ראשונה קמה, עמותה שנייה קמה. עורכי דין פרטיים כבר מטפלים בהם. מפה הדרך נורא קצרה, כי אין להם מה להפסיד. בשביל 2,500 שקל שהם מקבלים בחודש אין להם מה להפסיד.

(מדברות ביחד)

<u>אורלי ביטי:</u> נחום, אני פונה אליך,

<u>נחום אסד:</u> אני יכול להמליץ הועדה שתסמיך את אורלי ביטי ללכת לאלי בן גרא,

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> לא, לא, אני אדבר עם אלי.

נחום אסד: מותק, גם אם תרצי שנה לא יקרה כלום.

ישראלה בן אשר, יו"ר: אל תדאג. ואם היא תלך אז, רגע,

נחום אסד: מוריד את הראש, נו מה, אני לא מכיר?

אורלי ביטי: נחום, אני פונה אליך בתור אישיות בכירה בהסתדרות.

נחום אסד: אני אומר לך אם הייתי יודע שזאת היא הדרך אני מחר הייתי הולך. האמיני לי שהצלחתי לעשות הרבה דברים בהסתדרות, שיניתי הרבה דברים שאנשים חשבו שאי אפשר להזיז.

אורלי ביטי: אז אנחנו מסמיכים את נחום.

נחום אסד: לא, לא, תקשיבי, כשהיה צריך לפנות לאבי ניסנקורן ולהסביר את הבעיה ולהעיר את עינב קבל המנכ"לית שלו בשתים עשרה בלילה עשיתי את זה ועשיתי את זה,

ישראלה בן אשר, יו"ר: אבל אבי לא רוצה להתעמת איתו כנראה.

נחום אסד: אז התקדמנו צעד אחד קדימה, לפחות האגף מכיר בבעיה. אני אגיד לך יותר מזה, אני לקחתי את זה גם למחוז נוסף, טוב? עכשיו כל מה שנותר לעשות זה להגיע לארנון. מכתב נשלח עם רשימה שמית. עכשיו לדעתי מה שצריכים לעשות זה יו"ר הועדה, בסדר? ביחד עם יו"ר הועדה לאיגוד מקצועי, ביחד עם מ"מ יו"ר ההסתדרות שישב פה ונתן את ההצעה, פגישה עם ארנון בר דוד, תן לנו תשובות מה אתה עושה, בכדי שאנחנו נחזיר תשובות לפונות. אין משהו אחר. עם כל זה,

שרי שילון: תדע לך שהזמן משחק פה תפקיד אדיר.

נחום אסד: לרעתנו. אם זה לא ילך הפגישה הבאה היא מול יו"ר ההסתדרות.

ישראלה בן אשר, יו"ר: ואין לי בעיה להגיע אליה.

אורלי ביטי: נחום, אני רק רוצה להביע כן לפרוטוקול, אני לא באה ואומרת שהן צודקות לכאן, לכן או לכאן. אני לא, זה בסוף יש מדיניות של ההסתדרות ואני לא מרגישה שבדיון הזה אנחנו ממצים את הדיון על המדיניות הראויה.

נחום אסד: מסכים.

אורלי ביטי: אוקי? שזה יהיה ברור.

<u>נחום אסד:</u> מסכים.

<u>אורלי ביטי:</u> אבל, אני כן רוצה לסמן משהו, ואולי זה לא תפקידה של הועדה הזאת ולא תפקידי אבל אתה איש בכיר, אני אומר לך את זה כאן, אם יש כוונה שאנחנו עלולים להפסיד 30 אלף חברות בהסתדרות והדברים מתנהלים בקצב הזה זה משהו להסתכל עליו.

<u>נחום אסד:</u> אני מסכים איתך.

<u>אורלי ביטי:</u> כנראה שצריך איזשהו מנגנון כדי לטפל בדברים כאלה בלוח זמנים אחר.

<u>נחום אסד:</u> אני אומר לך, בחיי, שמה שצריך לעשות לפני שנגיע לחודש אוגוסט וההסתדרות עוד פעם נמצאת בחופש, ומתחילים לימודים, בואי נעשה את זה מחר בבוקר, מצדי את מרימה טלפון אלינו למשרד, המזכירה שלנו מתאמת לך פגישה ביחד עם צבי גוטוטר, ביחד עם כוכבי, נכנסים לארנון בר דוד, מכנסים פגישה עם נעמי שמה, ממשיכים ליו"ר ההסתדרות אבל מציפים.

תסתכלו מה קורה, כשאגף לאיגוד מקצועי או מרחב מסוים שומע שכוח לעובדים נכנס לאיזשהו מפעל עם 500-600 אנשים כולם רועדים, מפעילים את כל המנגנונים בשביל לחסום את התופעה.

אורלי ביטי: זה מבאס אותי. הדבר הזה מבאס אותי.

שרי שילון: מותר לי להגיד משהו לפרוטוקול?

ישראלה בן אשר, יו"ר: כן.

נחום אסד: תגידי מה שאת רוצה.

שרי שילון: אני מנעמ"ת ו- 30 אלף חברות גם חברות נעמ"ת. אני רוצה להגיד לכם שיש לי תחושה שהיחס הוא בגלל זה שהן נשים. כולן נשים.

ישראלה בן אשר, יו"ר: למה זה עולה פה בועדה?

שרי שילון: שימו לב לעניין הזה. אני רוצה להדגיש, אם זה לא היו רק נשים היה,

(מדברות ביחד)

נחום אסד: את אמרת משהו מאוד קשה עכשיו. אני לא יודע, אני לא בטוח שאני מזדהה עם מה שאת אומרת,

אורלי ביטי: אתה לא חייב.

נחום אסד: אני לא חייב, אבל אני כן יכול לומר, זה לא משנה נשים או גברים,

כוכבה קניסטר: לך לא.

נחום אסד: זה חברי הסתדרות שמשלמים את דמי החבר שלהם ומגיע,

ישראלה בן אשר, יו"ר: אבל לכן זה עולה פה.

נחום אסד: אל תבואי עכשיו עם הכובע הזה. את בבינ"ה עכשיו. את צריכה לתת ייצוג לכולם. אני אומר לך שגם אם זה היה 500 גברים נשים, יהודים ערבים, חרדים דתיים, לא רלוונטי, מי שמשלם דמי חבר צריך לקבל טיפול. עכשיו, אני מסכים עם אורלי שהיא אמרה, יכול להיות שיש מדיניות ומדיניות צריך לקבל ולא תמיד היא מתאימה לכולם אבל הרוב קובע. הידברות חייבת להיות בכל מקרה.

שרי שילון: ודאי. אם ידברו איתן ואם יעשו צעד אחד זה יהיה פשוט, צעד אחד קדימה,

ישראלה בן אשר, יו"ר: אני חושבת שהן ירדו מהקטע של לעשות הסתדרות נפרדת.

אורלי ביטי: זה דיברתי איתן שם בחוץ, אמרתי להן תשכחו מהעניין הזה.

נחום אסד: אני אומר לך שאם ארנון לוקח, אני אומר לך שאם הקבוצה הזאת תבחר ייצוג ארצי של 5-6 נשים שהן יציגו בפני ארנון תמיד את הבעיות יהיו פתרונות.

אורלי ביטי: אני רוצה להגיד מילה. כל התחום של עובדי הוראה, או פה אנשים שלא שהם לא קרויים עובדי הוראה אבל למעשה עובדי הוראה, כמו מטפלות, כמו סייעות, כל התחום הזה הולך וגדל, הולך וגדל ואין לנו מענה טוב. כי הסתדרות המורים יש לה הסכמים ותיקים מאוד לזה ואנשים שעובדים מסביב נדפקים בתפר הזה שהם לא מסווגים כמורים או גננות אבל הם עובדים בסביבת עבודה כזאת. זה משהו שלדעתי,

ישראלה בן אשר, יו"ר: הן צריכות להתאים את עצמן לסביבה.

אורלי ביטי: יש 5,000 עובדים בקרן קרב, יש מלא עמותות, יש מורים שעובדים ומועסקים דרך עמותות ברשות המקומית. כל האנשים האלה הם מועמדים להתארגנות. ואם אנחנו לא נדע לראות איך אנחנו מסתכלים עליהם ולארגן אותם אנחנו נפסיד אותם. אני כבר אומרת לכם שקרן קרב הלכה לכוח לעובדים, 5,000 עובדים. יש עכשיו התארגנות של מטפלים באומנויות שרק בגלל שאחת הבנות שלי מנעמ"ת הצעירה היתה שם ואני קישרתי אותה לדורון קרני אז יכול להיות שאנחנו נהיה שם. אנחנו מפספסים את הרכבת הזאת.

<u>ישראלה בן אשר, יו"ר:</u> הישיבה ננעלה.

<u>תמה ישיבת היום</u>

החלטות שנתקבלו בישיבת הועדה
למעמד האישה של בינ"ה
בישיבתה בתאריך 2 ביוני 2013

1. **סיכום ודיווח סיור הוועדה אשר התקיים בתאריך 19.5.13 (סעיף 1 בסדר היום)**

יו"ר הועדה, הגב' ישראלה בן אשר דיווחה אודות סיור הוועדה אשר התקיים בתאריך 19.5.13 במסגרתו ביקרו חברי הועדה במוסדות המעסיקים נשים חרדיות וכן בשלוחה החרדית של הקריה האקדמית אונו.
חברות הועדה החליטו לעמוד בקשר עם המוסדות בהם ביקרו.

2. **קיום המשך דיון בנושא תעסוקת נשים חרדיות, השתלבות נשים חרדיות בעבודה, הכשרת נשים בתחומים אקדמיים (סעיף 2 בסדר היום)**

חברות הועדה קיימו דיון בנושא תעסוקת נשים חרדיות, השתלבותן בעבודה והכשרתן בתחומים אקדמיים. חברות הועדה העלו רעיונות לקידום נשים חרדיות כמו קידום מתן מלגות ושילובן של נשים חרדיות בתחום ביקורת הפנים.

3. יו"ר הועדה הודיעה כי בכוונתה לארגן יום סיור בועדה למעמד האישה בכנסת.

4. **<u>דיווח בדבר סייעות גני הילדים</u>**

יו"ר הועדה עדכנה את חברות הועדה בדבר ההתפתחויות בעניין סייעות גני הילדים. סוכם כי תתקיים פגישה עם יו"ר הועדה לאיגוד מקצועי ביחד עם מ"מ יו"ר ההסתדרות, מר צבי גוטוטר, וביחד עם ארנון בר דוד על מנת לראות היכן הדברים עומדים.